

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille

annettu Helsingissä -- päivänä ----kuuta 2014

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään elintarvikelain (23/2006) 9 §:n 3 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 989/2007:

1 § Asetuksen tarkoitus

Tässä asetuksessa säädetään valmiiksi pakattujen elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä sekä muulla tavoin myynnin tai muun luovutuksen yhteydessä loppukuluttajille annettavista elintarviketiedoista siltä osin, kuin niistä ei säädetä muussa lainsäädännössä.

Tässä asetuksessa säädetään pakkaamattomana luovutettavista elintarvikkeista loppukuluttajalle annettavista elintarviketiedoista.

2 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin elintarvikkeisiin, jotka on tarkoitettu loppukuluttajalle, mukaan lukien suurtalouksien toimittamat elintarvikkeet sekä elintarvikkeisiin, jotka on tarkoitettu toimitettavaksi suurtalouksille.

Tätä asetusta sovelletaan yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältäviin juomiin siltä osin, kuin niistä annettavista tiedoista ei säädetä muussa lainsäädännössä.

Tätä asetusta sovelletaan elintarvikealan toimijoihin elintarvikeketjun kaikissa vaiheissa, kun niiden toiminta liittyy elintarviketietojen antamiseen kuluttajalle.

Elintarviketietojen antamista koskevaan vastuuseen sovelletaan, mitä on säädetty elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011, jäljempänä *elintarviketietoasetus*, 8 artiklassa.

Elintarviketietojen antamiseen elintarvikkeiden etämyynnin yhteydessä sovelletaan, mitä on säädetty elintarviketietoasetuksen 14 artiklassa.

3 § Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan

- 1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuden liittyvistä menettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002, jäljempänä *yleinen elintarvikeasetus*, 2 artiklassa ja 3 artiklan 3 ja 18 kohdassa olevia *elintarvikkeen*, *elintarvikealan toimijan* ja *loppukuluttajan* määritelmiä; sekä
- 2) elintarviketietoasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a, d, e, i ja j alakohdassa olevia *elintarviketiedon*, *suurtalouden*, *valmiiksi pakatun elintarvikkeen*, *etiketin* ja *merkinnän* määritelmiä.

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) *elintarvikkeen luovutuspaikalla* elintarvikelain (23/2006) 13 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoitettua elintarvikehuoneistoa;

- 2) *pakkaamattomalla elintarvikkeella* loppukuluttajalle sellaisenaan tarkoitettua elintarviketta, jonka kuluttaja itse pakkaa tai joka pakataan kuluttajan pyynnöstä elintarvikkeen luovutuspaikassa, joka on valmiiksi pakattu elintarvikkeen luovutuspaikassa välitöntä myyntiä varten tai joka tarjoillaan elintarvikkeen luovutuspaikassa loppukuluttajalle valmiina nautittavaksi;
- 3) *välittömällä myynnillä* elintarvikkeen pakkaamista ja myyntiä vuorokauden aikana; sekä
- 4) *elintarvike-erällä* joukkoa elintarvikkeen myyntiyksiköitä, jotka on tuotettu, valmistettu tai pakattu käytännöllisesti katsoen samoissa olosuhteissa.

4 § Pakollisten elintarviketietojen kielivaatimukset

Valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksikielisessä kunnassa myytäviin tai muuten luovutettaviin elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

Valmiiksi pakattujen elintarvikkeiden, joita myydään tai muuten luovutetaan vain yksikielisessä kunnassa, pakolliset pakkausmerkinnät on tehtävä ainakin kyseisen kunnan kielellä.

5 § Elintarvike-erän tunnus

Elintarvike-erän tunnuksena on käytettävä merkintää, jonka perusteella voidaan tunnistaa erä, johon elintarvike kuuluu. Tunnuksen eteen on merkittävä kirjain "L", ellei tunnus muuten erotu selvästi muista pakkausmerkinnöistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua merkinnän sijasta voidaan käyttää säilyvyysaikaan liittyviä ilmaisuja, kuten "parasta ennen" ja päivämäärä tai "viimeinen käyttöajankohta" tai "viimeinen käyttöpäivä" ja päivämäärä edellyttäen, että ilmoitetaan ainakin päivä ja kuukausi nimenomaan tässä järjestyksessä mainittuna.

Erän määrittää ja tunnuksen merkitsee elintarvikkeen tuottaja, valmistaja, pakkaaja tai Euroopan unionin alueelle sijoittunut ensimmäinen myyjä.

Elintarvike-erän tunnusta ei tarvitse merkitä jäätelön annospakkauksiin. Ryhmäpakkauksessa on kuitenkin oltava tunnus, jonka avulla erä voidaan tunnistaa.

Pakkaamattoman elintarvikkeen elintarvike-erän tunnus ja tarvittaessa kirjain "L" on merkittävä kuljetuspakkaukseen, -astiaan tai -laatikkoon tai jos tällaista ei ole, asiaankuuluviin kaupallisiin asiakirjoihin.

6 § Allergioita ja intoleransseja aiheuttavia aineita ja tuotteita koskevien tietojen antaminen loppukuluttajalle pakkaamattomista elintarvikkeista

Pakkaamattomista elintarvikkeista on annettava loppukuluttajalle tieto kaikista elintarvikkeen valmistuksessa käytetyistä ja lopullisessa elintarvikkeessa edelleen jossain muodossa olevista ainesosista, jotka ovat elintarviketietoasetuksen 9 artiklan 1 kohdan c alakohdan tarkoittamia allergioita ja intoleransseja aiheuttavia aineita tai tuotteita. Ainesosat on ilmoitettava elintarvikkeen nimellä niin, että käy ilmi elintarviketietoasetuksen liitteessä II mainitun aineen tai tuotteen nimi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tietoa ei tarvitse antaa elintarvikkeesta, jonka nimestä käy ilmi elintarviketietoasetuksen liitteessä II mainitun aineen tai tuotteen nimi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tieto on annettava myös silloin, kun elintarvikkeita luovutetaan elintarvikelain 13 §:n 6 momentin tarkoittaman toiminnan yhteydessä.

7 § Allergioita ja intoleransseja aiheuttavia aineita ja tuotteita koskevien tietojen ilmoittamistapa

Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot on ilmoitettava loppukuluttajalle kirjallisesti elintarvikkeen luovutuspaikassa pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä olevassa helposti havaittavassa ja selkeässä esitteessä tai taulussa tai muulla vastaavalla tavalla.

Tiedot voidaan 1 momentissa säädetystä poiketen antaa suullisesti edellyttäen, että

- 1) elintarvikkeen luovutuspaikassa pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä olevassa helposti havaittavassa ja selkeässä esitteessä tai taulussa tai muulla vastaavalla tavalla ilmoitetaan, että allergioita ja intoleransseja aiheuttavia aineita ja tuotteita koskevat tiedot ovat saatavissa pyydettyä henkilökunnalta tai että tiedot ovat kuluttajan saatavissa kirjallisessa tai elektronisessa muodossa ennen ostopäätöksen tekoa ilman ylimääräisiä kustannuksia; ja
- 2) tiedot ovat kirjallisessa tai elektronisessa muodossa elintarvikkeen luovutuspaikassa henkilökunnan ja valvontaviranomaisten helposti saatavilla.

Erillistä ilmoitusta siitä, miten tiedot allergioita ja intoleransseja aiheuttavista aineista ja tuotteista ovat saatavissa, ei vaadita silloin, kun kuluttajan allergioita ja yliherkkyyksiä koskevat ravitsemukselliset erityistarpeet on etukäteen selvitetty ja kirjattu ylös ja elintarvikkeet luovutetaan tai ateriat tarjoillaan kuluttajalle kohdennetusti näiden tietojen perusteella.

Erillistä ilmoitusta siitä, miten tiedot allergioita ja intoleransseja aiheuttavista aineista ja tuotteista ovat saatavissa, ei vaadita silloin, kun elintarvikkeita luovutetaan elintarvikelain 13 §:n 6 momentin tarkoittaman toiminnan yhteydessä.

8 § Muiden tietojen antaminen loppukuluttajalle pakkaamattomista elintarvikkeista elintarvikkeen luovutuspaikassa

Pakkaamattomasta elintarvikkeesta on vähittäismyyntipaikassa annettava loppukuluttajalle seuraavat tiedot:

- 1) elintarvikkeen nimi,
- 2) elintarvikkeen ainesosat;
- 3) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin elintarviketietoasetuksessa tai sen nojalla säädetään; sekä
- 4) tarvittavat käyttö- ja säilytysohjeet.

Elintarvikkeen ainesosat ilmoitetaan siten kuin elintarviketietoasetuksessa säädetään tai muulla vastaavalla selkeällä tavalla.

Lisäksi pakkaamattomasta elintarvikkeesta on vähittäismyyntipaikassa annettava seuraavat tiedot:

- 1) juustoista rasvan ja suolan määrä;
- 2) makkaroista rasvan ja suolan määrä;
- 3) muista leikkeleenä käytettävistä lihavalmisteista rasvan ja suolan määrä; sekä
- 4) ruokaleivistä suolan määrä.

Suolalla tarkoitetaan suolaekvivalenttipitoisuutta, joka lasketaan käyttämällä kaavaa $\text{suola} = \text{natrium} \times 2,5$. Suolan ja rasvan määrä ilmoitetaan painoprosentteina valmistushetkellä tai siten kuin ravintoarvomerkinnästä elintarviketietoasetuksessa säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa elintarvikkeista, joita pieniä tuotemääriä valmistava elintarvikealan toimija toimittaa suoraan loppukuluttajalle tai paikalliselle vähittäisliikkeelle, joka toimittaa tuotteet suoraan loppukuluttajalle.

Pakkaamattomasta elintarvikkeesta on tarjoilupaikassa annettava loppukuluttajalle seuraavat tiedot:

- 1) elintarvikkeen nimi, sekä
- 2) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin elintarviketietoasetuksessa tai sen nojalla säädetään.

9 § Muiden tietojen ilmoittamisesta

Edellä 8 §:ssä tarkoitettut tiedot on ilmoitettava loppukuluttajalle kirjallisesti elintarvikkeen luovutuspaikassa pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä olevassa helposti havaittavassa ja selkeässä esitteessä tai taulussa tai muulla vastaavalla tavalla.

Tiedot voidaan 1 momentissa säädetystä poiketen antaa suullisesti edellyttäen, että

- 1) elintarvikkeen luovutuspaikassa pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä olevassa helposti havaittavassa ja selkeässä esitteessä tai taulussa tai muulla vastaavalla tavalla ilmoitetaan, että tiedot ovat saatavissa pyydettyä henkilökunnalta tai että tiedot ovat kuluttajan saatavissa kirjallisessa tai elektronisessa muodossa ennen ostopäätöksen tekoa ilman ylimääräisiä kustannuksia; ja

- 2) tiedot ovat kirjallisessa tai elektronisessa muodossa elintarvikkeen luovutuspaikassa henkilökunnan ja valvontaviranomaisten helposti saatavilla.

10 § Elintarvikkeiden ilmoittaminen voimakassuolaiseksi

Seuraavien elintarvikkeiden pakkaukseen tehtävä merkintä "voimakassuolainen" tai "sisältää paljon suolaa", jos elintarvikkeen suolapitoisuus on:

- 1) juustoissa yli 1,4 painoprosenttia;
- 2) makkaroissa yli 2,0 painoprosenttia;
- 3) muissa leikkeleenä käytettävissä lihavalvasteissa yli 2,2 painoprosenttia;
- 4) kalavalmisteissa yli 2,0 painoprosenttia;
- 5) ruokaleivissä yli 1,1 painoprosenttia;
- 6) näkkileivissä ja hapankorpuissa yli 1,4 painoprosenttia;
- 7) aamiaisviljavalmisteissa yli 1,4 painoprosenttia;
- 8) valmisruoissa yli 1,2 painoprosenttia;
- 9) aterian komponenteissa yli 1,4 painoprosenttia; sekä
- 10) napostelutuotteissa, joihin on lisätty suolaa, yli 1,4 painoprosenttia.

Suolalla tarkoitetaan suolaekvivalenttipitoisuutta, joka lasketaan käyttämällä kaavaa $\text{suola} = \text{natrium} \times 2,5$.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tieto on esitettävä ravintoarvomerkinnän läheisyydessä elintarviketietoasetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaista kirjjasinkokoa käyttäen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tieto on annettava seuraavista elintarvikkeista myös silloin, kun niitä myydään tai muuten luovutetaan kuluttajalle pakkaamattomana vähittäismyyntipaikassa:

- 1) juustot;
- 2) makkarat;
- 3) muut leikkeleenä käytettävät lihavalvasteet; sekä
- 4) ruokaleivät.

Tieto on annettava 9 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla.

11 § Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan 13 päivänä joulukuuta 2014. Sen 8 §:n 2 momenttia ja 10 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 13 päivästä joulukuuta 2016.

Tällä asetuksella kumotaan

- 1) elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (1084/2004); sen 25 §:ää sovelletaan kuitenkin 13 päivään joulukuuta 2016 asti; sekä
- 2) elintarvikkeiden ravintoarvomerkinnöistä annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (588/2009).

Helsingissä -- päivänä ----kuuta 2014

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen

Lainsäädäntöneuvos Anne Haikonen